

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Марина АНТОНОВСЬКА

ПОВІСТЬ Т. ШЕВЧЕНКА «ХУДОЖНИК» У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Анотація. У статті розглянуто стан і перспективи дослідження художньої прози Т. Шевченка в контексті російсько-українських літературних зв'язків. На прикладі повісті «Художник» проаналізовано вплив літературної традиції на проблематику твору.

Ключові слова: Т. Шевченко, «Художник», російсько-українські літературні зв'язки, вплив, цінність, проблема митця.

Аннотация. В статье рассматривается состояние и перспективы исследования художественной прозы Т. Шевченко в контексте русско-украинских литературных связей. На примере повести «Художник» проанализировано влияние литературной традиции на проблематику произведения.

Ключевые слова: Т. Шевченко, «Художник», русско-украинские литературные связи, влияние, ценность, проблема художника.

Summary. The article explores the state and the prospects of the study of T. Shevchenko's prose in Russian-Ukrainian literary context. The literary influence upon the problems of a story is analyzed by an example of "The Artist" ("Khudozhnik") story.

Key words: T. Shevchenko, "The Artist" ("Khudozhnik"), Russian-Ukrainian literary connections, influence, value, the problem of artist.

Проблема російсько-українських літературних зв'язків, попри пильну увагу до неї в минулу епоху, на сьогодні потребує перегляду й оновлення. Зокрема, ревізії вимагають питання літературного контексту Шевченкової художньої прози, а також її ролі в російсько-українських літературних взаєминах. Без відповіді на ці питання неможливо вести мову про новаторство і значення повістей Т. Шевченка в українській літературі.

Г. Грабович у дослідженні «Українсько-російські літературні взаємини в ХІХ ст.: постановка проблеми» зазначає, що предмет його статті має п'ять вимірів: «1) Спадщина і вплив, що його окремий письменник, насамперед белетрист, а також критик чи науковець, однієї літератури може мати на другу; 2) одночасна або почергова участь окремих письменників в обох літературах; 3) головні історичні події та обставини, насамперед у сфері культурної політики, що водночас впливають на формування даних літератур і на їхні взаємини; 4) історія різних позицій щодо цих взаємин, спроб концепційного розгляду проблеми; 5) історіографічна модель, що включає засоби систематизації внутрішньої історії літератури» [4, с. 183]. Вельми проблематичним стосовно Шевченкової прози є другий аспект. Він пов'язаний з питанням, чому Т. Шевченко вдався до створення російськомовних повістей і «Журналу». Н. Крутікова, дослідниця Шевченкової прози, зауважує, що, приміром, Г. Квітка-Осноров'яненко і Є. Гребінка були значно поміркованіші в своїх українських творах, аніж у російських [7, с. 19], тоді як Т. Шевченко – навпаки [7, с. 128]. Однак

цінне спостереження щодо Шевченкової прози не розвинулося в працях дослідниці в повноцінний літературознавчий сюжет. Аспекти (3) і (5) мають глобальний історико-літературний масштаб і не надаються до розгляду в межах статті. Тому метою нашої розвідки є з'ясування впливу російської літературної традиції на художню прозу Т. Шевченка й аналіз того, як цей вплив інтерпретується в літературознавчих студіях. Позаяк тут не маємо змоги вести мову про всю повістеву спадщину митця, обмежимося однією повістю – «Художник». Вона стоїть дещо особно серед інших повістей, бо не пов'язана з Україною. Крім того, повість «Художник» традиційно вважається чи не найбільш автобіографічною з-поміж решти повістей. Ці дві риси роблять особливо цікавою для розгляду її літературну генезу.

Почнімо з того, як представлені впливи російської літературної традиції на повісті Т. Шевченка в літературознавстві. Слід зазначити, що місце повістей у взаєминах двох літератур уперше стало розглядатися за радянських часів. Окрім книги М. Шагінян «Тарас Шевченко» (1940), назвемо ще праці О. Білецького «Українська проза першої половини ХІХ століття (від Г. Квітки до прози "Основи")» та «Російська проза Т. Г. Шевченка», Ф. Прийми «Шевченко і русская литература» (1961), Н. Крутікової «Традиції Гоголя в повістях Шевченка» (1954) та «Естетичне значення прози Шевченка» (1965) і Л. Кодацької «Художня проза Т. Г. Шевченка» (1972). Увага вчених традиційно зосереджується довкола причин створення російськомовних

повістей, історії їх публікації (зокрема участі П. Куліша і М. Костомарова в долі творів за життя й по смерті автора), їх ідейного змісту, стильових та жанрових ознак і літературного контексту. Останній аспект охоплює українську та російську літературні традиції, на які спирався Т. Шевченко-повістяр. Варто наголосити на тому, що навіть в таку несприятливу для розвитку літературознавчої думки епоху той розвиток таки відбувався. Прикладом слугуватимуть судження радянських літературознавців про українську літературну традицію в Шевченковій творчості. Ф. Приймї заважала бути об'єктивним образлива несправедливість у поглядах на дошевченківську українську літературу (або й недостатнє знання її): говорячи про пушкінський вплив на Шевченкову творчість, дослідник називає серед його наслідків запровадження комічного, невимушеної оповіді, розмовної мови і «прозаїзмів» в епічні жанри – і заявляє, що до Шевченка українська література таких прийомів не знала [9, с. 110]. Н. Крутікова в розмові про українську літературну традицію в повістях Т. Шевченка згадує про І. Котляревського, образ якого «в співчутливих тонах» змальовано в повісті «Близнець», а також про його «Енеїду», яка «оживає на сторінках цього твору» [7, с. 95]. У монографії Л. Кодацької вплив української літератури на прозову творчість Т. Шевченка представлений значно якісніше: «Він [вплив. – М.А.] виявляється у загальному тоні оповіді, в її «духові», оповитому властивим для української прози 30 – 40-х рр. XIX ст. сентиментальним і мелодраматичним серпанком, у її національній специфіці» [6, с. 161]. Однак далі дослідниця зазначає, що в зображенні позитивних персонажів (зокрема, «заможних хуторян чи дрібних землевласників») Т. Шевченко йде від Г. Квітки-Основ'яненка і П. Куліша, а там, де він «розвінчує представників поміщицького середовища» або описує трагічну долю інтелігентів-кріпаків, його проза перегукується з М. Гоголем, М. Салтиковим-Щедриним, В. Белінським, М. Павловим, М. Тимофєєвим, О. Герценом [6, с. 161 – 162].

Думки трьох учених дають достатньо підстав, щоб сформулювати систему цінностей радянського літературознавства. По-перше, дослідники за тих часів мусили розглядати, за влучною формулою Г. Грабовича, тільки взаємини прогресивної літератури з прогресивною. Канон прогресивних письменників і критиків був чітко визначений, крім того, існувала своєрідна позитивістська аксіологія літературного процесу, де прогрес літератури полягав у русі до реалізму, митці оцінювалися відповідно до їх просування по цьому шляху, а найвищим досягненням російської прози середини XIX ст. вважалася т. зв. «натуральна школа». Цілком очевидно, що українська література в своїх кращих зразках мусила орієнтуватися на такі цінності, як реалізм, викриття, засудження, розвінчання одних явищ і звели-

чення інших. По-друге, оцінка творчості певного письменника як прогресивної чи консервативної залежала від того, наскільки письменник улягав цінностям радянського літературознавства. Учені не приховують, що принципи оцінювання, якими вони керуються, визначені В. Белінським. Не применшуючи ролі критика в середині XIX ст., мусимо визнати, що для літературознавства таке взорування означає навмисну пролонгацію стану тогочасної літературно-критичної і суспільної думки на більш ніж століття (отже, унеможливує розвиток альтернативної думки), а спеціально для українського літературного процесу – оцінку його за критеріями, які не є притаманними його суті, до того ж, оцінку часто не власне літературну, а ідеологічну, місцями наближену до гасел політичної пропаганди.

Коло письменників, чії твори, на думку дослідників, становлять контекст появи Шевченкових повістей, досить вузьке. Навіть у монографії Л. Кодацької, де це питання розглянуто найдокладніше, маємо такі імена: серед українських – уже згаданий Г. Квітка-Основ'яненко (тільки україномовні його повісті і в дуже обмеженій кількості), В. Наріжний (однак зміст його роману «Гаркуша, малоросійський разбойник», перевернуто – див. [6, с. 109]), є згадки про П. Куліша, О. Сомова та Є. Гребінку, але без аналізу конкретних творів. З-поміж російських письменників Л. Кодацька вирізняє, окрім вищепоimenованих М. Гоголя, М. Салтикова-Щедріна, В. Белінського, М. Павлова, О. Тимофєєва, О. Герцена, також О. Бестужева-Марлінського і т. зв. «риторичну школу» в російській літературі 30-х рр. XIX ст. Головною вадою такого вибору є жорстка обмеженість канону письменників, у який слід вписати Т. Шевченка, нерозрізнення між «великою літературою» і белетристикою. Ще однією характерною і прикрою рисою шевченкознавчих досліджень є відсутність орієнтації в тогочасному російському літературному процесі, що породжує значно різкіші (а водночас – і запопадливіші щодо офіційної ідеології) оцінні судження стосовно ролі того чи іншого письменника в літературі, ніж це властиво російському літературознавству. Найяскравіший приклад – оцінка творчості О. Бестужева-Марлінського. Прозаїк, яким, на думку О. Білецького, могло захоплюватися тільки «обивательське середовище» [2, с. 232], представник «риторичної школи», що послуговувався «псевдоромантичною манерою письма» (Н. Крутікова), О. Бестужев-Марлінський посідає важливе місце в російській літературі завдяки розвитку жанру т. зв. «світської повісті» (де митець виявив себе не як простий «бытописец», а як аналітик складних відношень між світським товариством і романтичним героєм), а також «етнографічної повісті», де в центрі уваги – образ «природної людини» («Кавказькі повісті») [10, с. 102 – 103, 175 – 176]. Ще один приклад – трактування впливу М. Гоголя на Т. Шевченка і загалом на

українську літературу. Н. Крутікова, яка досліджувала зв'язок Шевченкової і Гоголевої творчості, сприймає останнього як російського письменника, не замислюючись над тим, що для Т. Шевченка, як і для пізніших українських письменників, він міг бути українським митцем [4, с. 187].

Що стосується українського контексту прози Т. Шевченка, то, попри зусилля дослідників, вона залишається «вирваною» з цього контексту. Певно, однією з причин цього явища в галузі шевченкознавства, що займається повістєвою спадщиною митця, є брак студії про розвиток української повісті XIX ст. Є, однак, кілька розвідок, присвячених українській прозі XIX ст., серед них – цінна стаття О. Білецького, але ні вона, ні новіше дослідження Є. Нахліка «Українська романтична проза 20 – 60-х рр. XIX ст.» (1989) не змінюють суті справи. Повісті Т. Шевченка варто зіставити з українськими літературними явищами I пол. XIX ст., щоб вести мову про цінності, що поєднують їх з українською літературною традицією. Зрозуміло, про вплив прози Т. Шевченка на українську літературу 50 – 60-х рр. XIX ст. говорити не доводиться, але можна бодай з'ясувати, в чому полягало новаторство Т. Шевченка-повістяра. На жаль, і це питання на сьогодні належно не розглянуте.

Нарешті, наближаючись до конкретних прикладів впливу російської літератури на українську, мусимо зважити ще на один момент. Українська й російська літератури I пол. XIX ст. перебували в особливих стосунках. Їх можна визначити як стосунки літератури імперської та провінційної. Як зазначає Г. Грабович щодо періоду становлення української літератури, російська література тієї епохи «майже повністю покладалася на іноземні привнесені зразки», у той час як українська «органічно спиралася на власні традиційні можливості» [3, с. 456]. Учений іде далі: на його думку, «вдавшись до “благородної” класицистичної форми, до наслідування російської, польської, французької чи будь-якої іншої іноземної літератури, словом, підтвердивши за такого вирішального моменту вторинну природу своєї літератури, тогочасні українські письменники [першої третини XIX ст. – М.А.] підписали б собі таким чином смертний вирок» [там само]. Проте літературна динаміка того часу настільки стрімка, а культурна підготовленість (термін Г. Грабовича) зростає так швидко, що запозичення перетворюються з факту загрозливого на явище з позитивною цінністю. Постать Т. Шевченка бачиться унікальною: адже саме в його особі українська література здобула культурну підготовленість для роботи над цілковито новою для неї темою з філософським підтекстом – проблемою митця.

Діапазон аспектів цієї теми в творчості російських письменників I пол. XIX ст. – вражаючий: від трагічної неспіввідносності між недосяжною ідеальною метою творчості й обмеженим

матеріальним світом до непорозуміння між генієм та юрбою (іноді, втім, замість юрби виступають поціновувачі-інтелектуали), від розуміння любові як рушійної сили в мистецькому натхненні до зображення тихого й облаштованого побуту художника на лоні родини, від засудження імпровізаторства, яке не знає творчих мук, до виправдання його тим, що кожний різновид мистецтва живе за власними законами, отже, мистецтво непідсудне глядачам [8, с. 13 – 37]. Як зазначає В. Маркович, серед повістей на тему мистецтва були твори високої художньої вартості, а були твори, що такої вартості не мали, однак задовольняли широкий читацький попит [8, с. 27 – 31]. Ті повісті, що оцінені дослідником як «велика» література, зосереджені переважно на внутрішньомистецькій проблематиці з потужним філософським сенсом. Такими є, скажімо, повісті В. Одоєвського про Баха і Бетховена, де два митці уособлюють різні типи творчості. Повісті, що тяжіють до белетристики, як правило, зосереджені на «загальному місці» романтичної літератури – конфлікті митця з юрбою. Однак М. Полевой («Живописец»), О. Тимофєєв («Художник») і М. Павлов («Именины») модифікують цей конфлікт так, що він набуває, на думку вченого, виняткової соціальної загостреності, що не позбавлена експериментальної гостроти [8, с. 27]. Письменники виводять свого героя-митця провінціалом, т. зв. різночинцем (М. Полевой) або кріпаком (О. Тимофєєв, М. Павлов). Безперечно, Т. Шевченко при створенні повісті «Художник» не лише вдавався до фактів власної біографії, але й тримав в умі твори про митця-кріпака. Зачин його повісті («И тогда, говорю, когда Лев X и Леон II спохватились и сыпали золото встречному и попережному маляру и каменщику, и в то золотое время умирали великие художники с голоду, как, например, Корреджио и Цампиери [11, с. 120]) обіцяє нам конфлікт митця і влади, митця і суспільства, яке не цінує генія, але, як слушно зауважив Ю. Барабаш, «заявлена було тема [...] не дістає в оповіді ані розвитку, ані навіть потвердження. [...] Адже, сказавши правду, жодних скільки-небудь істотних несприятливих соціальних причин, які б обумовили фінальну трагедію художника, у повісті [...] немає» [1, с. 301]. Уся повість немовби ділиться на дві частини, у першій з яких мова йде про щасливе звільнення художника з кріпацтва і насолоду свободою, а в другій – про його трагічний кінець. Слід віддати належне Т. Шевченкові: хоча він, подібно до своїх попередників М. Полевого, О. Тимофєєва і М. Павлова, не дотримується до кінця повісті того жорсткого соціального протиставлення, яке мало б згубити талант, однак у його творі кріпацтво героя має найглибший сенс. Якщо в повісті О. Тимофєєва «Художник» повідомлення про кріпацьку залежність героя є порожнім знаком, то в «Художнике» Т. Шевченка завдяки цьому мотивові ми усвідомлюємо, наскільки чужими

для суті митця є суспільні обмеження і як ганебне становище юнака стає фактором солідаризації різних художників, які викупляють героя. Т. Шевченко не випадково наголошує на єдності митців, коли йдеться про щастя їхнього брата. Цього моменту немає в М. Полевого та О. Тимофєєва: їхні герої всюди є чужинцями і, за слушним спостереженням ученого, якби Аркадій («Живописец» М. Полевого) був навіть дворянином, це б нічого не змінило в творі [8, с. 24].

У тому, що до кінця повісті Т. Шевченко переносить конфліктну напругу на кохання героя, він є послідовником М. Полевого і М. Павлова. Проблема не лише в тому, що герої М. Полевого і Т. Шевченка закохуються не в ту дівчину. Суть конфлікту полягає в її неспроможності розуміти безмежність творчого світу митця, а трагізм закоханого художника зумовлений його сліпотою, тобто відмовою бачити в своїй обранці жінку, що бажає «наслажденный счастьем и радостью» [5, с. 219], а не ідеал. У повісті Т. Шевченка розповідач висловлює такі міркування: «Эти, как называет их *Либельт*, огненные души удивительно как неразборчивы в деле любви» [11, с. 197]. Тому-то в повісті М. Полевого Віронька (якій не відмовиш принаймні у розсудливості) відмовляється стати дружиною художника: «Чувствую, как дорог мне Аркадий, но ужасаюсь любви его, трепещу ее! Мы не понимаем друг друга; и не знаю – может ли даже кто-нибудь понять это сумасшествие, это безумие, с каким любит Аркадий! Я не в состоянии осчастливить его. Он видит теперь во мне что-то неземное. [...] Не говорю о счастье: такое неукротимое бешенство чуждо его!» [5, с. 228].

Сімейна ідилія навряд чи досяжна для митця, вважає розповідач Шевченкової повісті: «В художнике моем хотелось бы мне видеть самого великого, необыкновенного художника и самого обыкновенного человека в домашней жизни. Но эти два великие свойства редко уживаются под одной кровлей» [11, с. 187]. Скромне родинне щастя митця в повісті «Живописец» В. І. Карлгофа («Все мое знакомство, весь мир мой я вместил в маленький мой домашний быт: в нем все мои наслаждения, все надежды, мое рассеяние – и в нем мне так хорошо, так весело, что часто по несколько недель я не делаю ни шагу из дому» [5, с. 52]) не задовольняло ні М. Полевого, ні Т. Шевченка як розв'язання конфлікту. Т. Шевченко виводить у повісті образ щасливого в сімейному житті художника – О. Венеціанова, однак знецінює його саме як художника. К. Брюллов у його повісті – це «образ митця, творчої особи з усіма її характерними рисами, тоді як «старика» Венеціанова показано, хоч і з великою симпатією та пієтетом, проте виключно у побутовій, життєвій площині» [1, с. 299].

Цікавим видається порівняння шедеврів митців, головних творів їхнього життя. У

повістях М. Полевого і О. Тимофєєва це «Прометей». Вибір теми є символічним: в образі Прометей художник зображує себе самого як митця – відповідно до романтичного співвіднесення художньої творчості з творчістю Прометей, який, згідно з міфом, створив перших людей. У Т. Шевченка на цьому місці – картина «Весталка», яку художник написав зі своєї нареченої, що чекала дитину від мічмана. Друга картина, за яку він береться вже після одруження, □ «Мадонна з дитям». Можливо, на вибір Т. Шевченка вплинув романтичний культ Рафаеля, зокрема «Сикстинської мадонни». Ось місце з повісті М. Полевого «Живописец», яке висвітлює суть цього захоплення романтиків: «Рафаэль долго думал, как изобразить ему Пресвятую, и терялся в размышлениях, мучился, терзался; силы его ослабели – и он уснул. Тогда явилась ему Пресвятая Дева в том небесном виде, в каком он изобразил ее на изумление векам. Рафаэль вскочил со своего ложа. «Она здесь!» □ вскричал он, указывая на полотно. И в забвении самого себя схватил он кисть и краски, забыл все, переносил свое видение на холстину, облекал мечту свою в очерки, в краски... Он творил, а не думал о том, как творить» [5, с. 173]. Можливо, «Весталка», а згодом «Мадонна» витісняють у повісті Т. Шевченка «програму» (тобто конкурсний твір) саме завдяки своїй істинно мистецькій природі, яка полягає у натхненній творчості, а не у вираховуванні композиції. Однак, на відміну від картини Аркадія, шедевр Шевченкового художника був сприйнятий і оцінений. Чому ж його спіткала життєва поразка – божевілля і смерть? У Шевченковій повісті на перший план виступає проблема морального вибору: художник чинить акт милосердя, дає прихисток зневаженій коханій, не переймаючись тим, наскільки це може бути згубним для нього як для митця. Кохання, як переконаємося зі слів оповідача, не є негативною цінністю само по собі; такого значення воно набуває лише в поєднанні з долею митця. Це варіація на тему необмеженості поривань митця і скінченності, обмеженості здатностей звичайної людської натури, зокрема натури жіночої. Прикметно, що Віронька з повісті «Живописец» натякає на егоїзм любові митця, який може погубити дівчину. У Шевченковій повісті, навпаки, любов художника поєднується з найвищим альтруїзмом, але віднімає життя самого митця. Невипадково Ю. Барабаш у своїй студії «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» обирає для зіставлення прози М. Гоголя й прози Т. Шевченка «Портрет» і «Художник»: поруч з багатими культурними сенсами ці твори споріднені наголошенням на моральній оцінці творчої діяльності.

Зіставлення художньої прози Т. Шевченка з російськими повістями I половини XIX ст. на тему митця допомагає не лише побачити те, що він

запозичував у російських письменників, але й з'ясувати, як він переосмислював проблематику їхніх творів. Іншими словами, Т. Шевченко, йдучи в річищі традиції, міг у той самий час переглядати її. Повість «Художник» стосовно прози російських письменників про митця і мистецтво є більше традиційною, аніж новаторською. Водночас сам факт написання такого твору українським письменником свідчить про культурну підготовленість до впливів, на яку здобулася українська література в особі Т. Шевченка. Російські й українські паралелі до повістєвої спадщини митця ще чекають дослідження, позаяк оновлення потребує сам

підхід до літератури, спрямований на пошук передусім «прогресивних» творів. Як свідчить аналіз повісті «Художник» на тлі повістей М. Полевого та О. Тимофєєва, найближчий її контекст не обов'язково мусить бути «високою» літературою. Запозичення досі не знаних в українській літературі тем уже становить цінність. Крім того, спираючись на російську літературну традицію, Т. Шевченко вносив у повість власне бачення образу митця, що полягало насамперед у ствердженні єдності і взаєморозуміння у художницькому колі і морального імперативу в житті художника.

Література

1. Барабаш Ю. «Коли забуду тебе, Єрусалиме...». Гоголь і Шевченко: Порівняльно-типологічні студії / Юрій Барабаш. – Х.: Акта, 2001. – 374 с.
2. Білецький О. Зібрання праць: У 5 т. / Олександр Іванович Білецький. – Т.2.– К.: Наук. думка, 1965. – 680 с.
3. Грабович Г. До історії української літератури // До історії української літератури: Дослідження, есеї, полеміка / Григорій Грабович. – К.: Критика, 2003. – 632 с. – С. 399 – 496.
4. Грабович Г. Українсько-російські літературні взаємини в ХІХ ст.: постановка проблеми // До історії української літератури: Дослідження, статті, полеміка / Григорій Грабович. – К.: Критика, 2003. – 632 с. – С. 180 – 217.
5. Искусство и художник в русской прозе первой половины ХІХ века: Сб. произведений / Сост. и автор комментариев Карпов А. А.; авт. вступ. статьи Маркович В. М. – Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1989. – 560 с.
6. Кодацька Л. Художня проза Т. Г. Шевченка / Лариса Федосіївна Кодацька. – К.: Наук. думка, 1972. – 328 с.
7. Крутікова Н. Шляхами дружби і єднання: Російсько-українські літературні зв'язки / Ніна Євгенівна Крутікова. – К.: Дніпро, 1972. – 280 с.
8. Маркович В. Тема искусства в русской прозе эпохи романтизма / Владимир Маркович Маркович // Искусство и художник в русской прозе первой половины ХІХ века: Сб. произведений / Сост. и автор комментариев Карпов А. А.; авт. вступ. статьи Маркович В. М. – Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1989. – 560 с. – С. 5 – 42.
9. Прийма Ф. Шевченко и русская литература ХІХ века / Федор Яковлевич Прийма. – М., Л.: Изд-во АН СССР, 1961. – 412 с.
10. Русская повесть ХІХ века: История и проблематика жанра / Под ред. Б. С. Мейлаха. – Л.: Наука, 1973. – 568 с.
11. Шевченко Т. Повне зібрання творів: У 12 т. / Тарас Григорович Шевченко / Редкол.: М.Г. Жулинський (голова) та ін. – К.: Наук. думка, 2001 – Т. 4: Повісті / Упор. та комент. К.М. Секаревої та В.О. Судака, ред. В.Л. Смілянська. – К., 2003. – 600 с.

Стаття надійшла до редакції 20.04.2011